

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 170—L., félévre 95—L.

Egyes szám ára 4—L.

Külföldre egész évre 270—L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca)
5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

SEBESI SAMU

Alig múlt el egy éve, hogy egész Erdély meleg szeretettel vette körül negyvenéves írói és újságírói jubileuma alkalmából. És már is hallgatók híreit hordhatjuk szét szép Erdélyországban. A szatmári hegyektől le a Nyikó-mentéig egészen a hideg Olt kanyarulatáig, mindenfelé, ahol csak ismerték, mindenfelé, mert mindegyik ismerték és szerették.

A magyar népnek ezt az írói szavát, kedvesen meg kell hallgatni. Akkor még azt hittük, hogy Sebesi Samu bőséges mese-forrásából sok üdítő írást, hangulatos elbeszélést meríthetünk még s most meglepetés, fekete gyász-zászlót lengethetünk: meghalt az erdélyi magyar nép ősz elbeszélője, a székely fajtaért, magyar népéért utolsó percéig dolgozó Sebesi Samu.

A Székelyföld annyiszor megemlékezett Nyikó vidékének szülőföldjére. Annak a szelíd természetű kis földdarabnak s annak a népnek a gyermeke, amelyik annyi lelkes, de szelíd embert adott már ennek a sokat vert magyarországnak. Rugonfalván született, 1859-ben. Szülőfalvában a székely faluban szívta magába a magyarországi fajszeretetet, ahol a magyarság egyik legkiválóbb, legbátrabb újságírója s híres képviselője: Bartha Miklós látta meg először a napvilágra. Bartha Miklóshoz különben rokon kapcsolatban is fűzték s fiatalkorában nemcsak bátor, de segítő munkatársa is volt ennek a nagy székelynek. Iskoláit is nagyrészt

Székelyföldön járta a kereszturi unitárius kollegiumban, majd Udvarhelyt s Kolozsvárt végzett be. Előbb orvos, majd jogász akart lenni, egy darabig színészkedett is, de épen a Bartha Miklóshoz fűződő nagy szeretete végleg az újságírás felé fordította s attól kezdve, ahogy megizlotta az újságírás és írói mesterség első

örömeit, többet nem tudott megválni ettől a sok szépséget ígérő, de annál több csalódást nyújtó pályától.

Írói pályáját Bartha Miklós lapjánál, az Ellenzék-nél kezdte s kisebb-nagyobb időközöktől eltekintve hűségesen kitartott mindvégig ennél a lapnál. De másfelé is gyakran írt. S írásai közül nem egy Budapesten is megjelent. „A toll” címmel az írói toll becsületéről és hivatásáról írt kis rajza általános feltűnést keltett s nevét csakhamar meghordozta mindenfelé. Elbeszéléseinek s szindarabjainak meséjét majdnem egytől-egyig a nép életéből

Sebesi Samu.

vette s leginkább a székely nép életéből. Ahhoz az ősi erőforráshoz ment tehát vissza ihletért, amelynek első örömeit, első szépségeit köszönte. Ehhez a néphez hű maradt legutolsó írásaiában is. 1928-ban a Magyar Nép könyvtárában megjelent „Szép a Nyikó s a vidéke és más novellák” című elbeszélés-gyűjteménye szintén ezt a néphez, fajához való ragaszkodást mutatja, épen úgy, mintahogy negyven éves jubileuma alkalmával a kolozsvári Magyar Színházban elő-

adott szindarabja: a „Beddy földje“ is erről tesz tanúságot. Több elbeszélést, könyvet szindarabot írt még, de mindenikben a Nyikó vidékének rajongó szerelme lobban fel, a Küküllő hűs vize csergedez, a Firtos csodálkozik le reánk, fenyvesek zognak sejtelmesen és otthoni egyszerű emberek, dolgos székely férfiak, szorgos kezű asszonyok, gondfelhőkbe burkolt öregek beszélgetnek, töprengenek. S akármiről ír, napfényes derű csillan meg az írásaiban, egyszerű, őszinte humor, valami belső emberi tisztaság, s minden írása a bizakodás felé viszi az olvasót, enyhe szeretettel öleli körül. Ezt a hangulatot sugározta felénk legutóbb folytatásokban megjelent regénye is, amelyet a nagy Wesselényiről

s a magyar színészet hőskoráról írt.

És most vége. Örökre letette a tollat örökké mosolygó arcú, kedves zengedező kely mese-költő. Nem fog több jámbor listáregélni nekünk a Nyikó szépségéről, sem a küllő csobogásáról, sem a királyi Firtosról megy egy másik országba, a mesék s az álországaiba. Zokogó özvegyének, fiainak s káinak kevés örökséget hagy, de nekünk többet: örökségül hagyja reánk fajtánk tetét s azt a figyelmeztetést, hogy a népben temérdek kincs van s hogy azt a királynakunk becsülnünk, ápolnunk és csiszolnunk kell.

S. Nagy László

Késő bánat!

Most, a városi választások befejezése után, itt is, ott is fölhangzik a sajnálkozás, hogy kár volt a kormányval választási egyezményt kötünk. Kiderült, hogy a kormányval való együttműködés nem nyereséget, hanem föltűnő arányú veszteséget hozott a magyar érdekek számára. A városi tanácsokba az egyezményes listák révén kevesebb magyar került be, mint amennyinek a lakosság számaránya szerint be kellett volna kerülnie és amennyi *önálló listákon bizonyosan bekerült volna!*

Ez a közvélemény alakult ki és magunknak is be kell vallanunk, hogy a városi választások mérlege nem olyan szép és fölemelő, mint amilyen a megyei választásoké volt. Bizonyos fokig megértjük ezt az eredményt. A városi lakosság jóval inkább ki van szolgáltatva a kormányhatalom nyomásának, mint a független, falusi gazdáközönség. Iparos, kereskedő örökké a hatóság szeme előtt van s lépten-nyomon megszenvedheti a tisztviselők ellenérzését. S hát azok a városi magyarok, akiknek még sikerült bentmaradniok egy-egy hivatalban? Ezeknek igazán nagy lelki erővel kell rendelkezniök, hogy bizonytalan helyzetükben állást foglaljanak a kormány-hatalommal szemben.

Talán ezeknek a nehézségeknek a meggon-dolása vezette a Magyar Párt vidéki tagozatait a választási paktumok megkötésére. A városi polgárságot mentesíteni akarták a politikai pártoskodás hátrányaitól s szívesen léptek megegyezésre a kormányval.

De ma már — késő bánattal — megállapítjuk, hogy ez az eljárás csak pillanatnyilag je-

lentett könnyebbséget egyes emberek, legfőképpen egyes társadalmi osztályok számára. Általában úgy fest a helyzet, hogy jogainkat elvettük egy tál lencséért. Most aztán — a sima városi választások eredményeképpen — szorosan csóválhatjuk a fejünket, hogy a városi tanácsokban se számra, se értékre nincs meg a képviselőletünk, ami az illető város magyarságának a jogait, érdekeit kellő sullyal meg kell védelmezni.

De az egyezménynek, jobban mondva megalkuvásnak egyéb szomorú következményei is vannak. A román kormányzattal kötött egyezés nagy válaszfalakat emelt magyarok és románok közé. Azon az ürügyön, hogy a hivatalos párt alkudozik és paktumozik a románsággal, egyes emberek is följosítva érezték magukat saját szakállukra való politizálásra. Fájdalmat láttuk, hogy nemcsak az egyezményes listák, hanem más listákon is bőven szerepelnek román nevek. A fegyelmetlenség a legtöbb helyen ütötte a fejét és jelszó lett: ha te alkuszol a románokkal, én is alkuszom a magyarokkal. Mások viszont azért nem siettek szavazni, mert az egyezményes listákon olyan román nevek szerepeltek, amelyek nagy sérelmek keserű emlékeket idéztek föl a lelkekben.

Bizonyos azonban, hogy Erdély területén az egyezményes listákat így is a magyarság többségéhez!

De helyes volt-e azok malmára hajtásuk, akik hatalomra kerülve, vagy abbahagyva, ügyet sem fognak vetni a magyarok érdekeire?

Ma, késő bánattal belátjuk, hogy jobb lett volna az egyenes utat választanunk és mindenütt önálló listával mennünk bele a küzdelembe. Ahol erővel győztük volna, ott kivívjuk a magunk vezető szerepét vagy igazságos arányszámát, ahol nem győztük volna, ott becsülettel elbukunk, de a lelkek nem zavarodtak volna össze az ideoda való kacsingatással.

Egyébiránt ennek az egyezményes láznak messzebbre menő hátrányai is lesznek. Egyik csufondáros kedvű román miniszter a napokban dicsékedett el: Nincs többé kisebbségi sérelem, nincs jogos panasz, hiszen a magyarok a legba-

rátásosabb módon együtt választanak a Maniu-kormányral... A külföld bizonyosan jóleső érzéssel fogja tudomásul venni, hogy a durcáskodó erdélyi magyarok végre milyen szépen megbé-kültek a román kormányral. Bizonyosan rózsásra változott a helyzetük!

Késő bánat, de legalább jövőre vonjuk le belőle a tanulságot! Támazkodjunk csupán a magunk erejére, de ezt az erőt fordítsuk teljes mértékben a magunk érdekeinek szolgálatára. Menjünk egyenes uton — egyedül, ne engedjük, hogy zürzavaros jelszavak most erre, majd amarra rángassanak.

KÜLFÖLD

Meghalt a diktátor. Az elmenekült spanyol diktátor, Primo de Rivera, száműzetése helyén, Párisban, hirtelen meghalt. Ahova élve nem térhetett vissza, nagy temetési pompa kísérte hazájába. A halotról elhitték, hogy hazája szeretete irányította munkáját s megbocsátottak neki, bár élete nem volt biztonságban bukása után Spanyolországban.

Az alkotmányos élet helyreállítása nagyon lassu léptekkel történik spanyol földön. Igen nagy tüntetések voltak a diktatura bukása után a királyság ellen és a köztársaság mellett. Az új kormány időt enged a kedélyek lecsillapodására s ezért csak ősszel tartatja meg a választásokat. De így is tartanak felle, hogy a köztársasági párt kerül többségbe s megint megapad a királyságok száma Európában.

Ghandi útja. A hindu szabadságharc folytatja zarándokutját, melynek célja India függetlenségének megteremtése. Mostani útja — teljesen békésen — a sóipároló nagy tengeri üzemekhez vezet, hogy felszabadítsa a sót az egyedáruság alól. Ha ez sikerül, nagy lépéssel lesz előbbre,

mert bizonyos, hogy itt az államhatalommal erős összetűzése lesz. Ghandi különben fáradt és beteg, de azért tántoríthatatlan akarattal halad előre, hosszú, fárasztó útján és buzdítja a csüggedőket, feddi a lemondásra hajlókat. Nagyon nagy lehet egyéniségének a hatása, mert leghevebb társa, aki egyuttal mindenben kiszolgálja, egy angol főurnak a lánya. Könyveiből ismerte meg a hindu hőst s olyan nagy hatással volt rá, hogy mindenről lemondva, melléje szegődött, saját nemzete ellen. Ezért van a hinduknak olyan teljes bizalmuk vezetőjükben: érzik, hogy hatalmas egyénisége élve, vagy halva meg fogja hozni szabadságukat.

A magyar költségvetés. Wekerle magyar pénzügyminiszter az országgyűlés elé terjesztette az 1930—31. évi költségvetési törvényt. Ennek kiadási része 30 millió pengővel, (csaknem egy milliárd lejjel) kisebb a múlt évinél. A tisztviselői kar apasztása rendszeresen folyik s a kiadásokat állandóan csökkentik. Természetesen apadnak az adók is. A kisgazdák megsegítésére 120 millió pengőt vettek fel a költségvetésbe s a kormány egyéb téren is dolgozik a gazdasági nehézségek enyhítésén.

Még mindig nem szünt meg a franciaországi árvízveszedelem. A franciaországi árvízveszedelem tovább tart. Most már az ország középső és északi része is veszélyeztetve van. A Szajna folyó vize is veszedelmesen emelkedik. Félős, hogy az ár eléri Páris városát. Nehány szajnaparti város már víz alatt van.

A csehek fegyverkezése. Magyar ujságok adtak hírt arról a nagyarányú fegyvergyártásról, ami ma Csehországban folyik. A fiatal államnak egész sereg fegyver- és hadiszergyára van. Sokkal több és több munkást foglalkoztató, mint az osztrák-magyar monarchiának volt. —

A légi haderők. Az angol légügyi miniszter betérjesztette az országgyűlésen a nagyhatalmak légi haderejének statisztikáját. E szerint Franciaországnak 1300, Olaszországnak 1100, Amerikának 900, Angliának 700 és Japánnak 300 hadi repülőgépe van. Ennek leszereléséről nincs szó. Pedig — a gyilkos gázokkal töltött bombák folytán — talán ez a legveszedelmesebb hadifelszerelés, amely néhány óra alatt nagy területen képes minden életet kiirtani.

Gazdák, szervezkedjétek!

* HIREK *

A választások utóhangja. A városi tanácsok választásainál, mint utólag megállapították, sok helyen visszaéléseket követtek el a választási igazolványokkal. Idegenek vették fel a választási igazolványokat és azokat áruba bocsátották. Lapjelentések szerint Bukarestben például ügyvédek, orvosok és tanárok igazolványaival utcaseprők szavaztak le. Valószínű, hogy ezért több város választását meg fogják semmisíteni. A választási visszaélések ügyét a parlamentben is szóváltették.

Bányai János székelykereszturi tanár előadása Kolozsváron. Bányai János, a Székelyföld lelkes kutatója, az Erdélyi Múzeum Egyesületben érdekes előadást tartott. Előadásában rámutatott arra, hogy a székelyföldi ásványvízforrások lerakódásaiban sok értékes, gyógyászatilag és vegyileg értékesíthető anyag van. Különösen pedig felhívta a figyelmet arra, hogy Bálványosfürdő—Bikszád—Mikóújfalú által bezárt háromszögön fekvő terület kiválóan alkalmas volna fürdők és ipartelepek létesítésére. Az érdekes előadáson Bányai a Székelyföld gyönyörű tájait vetített képekben mutatta be.

Hirek a Maniu-kormány bukásáról. Mult héten mindénfelé azt híresztelték, hogy a Maniu-kormány bukása küszöbön áll. Ezekből a hírekből annyi igaz, hogy Maniu a királyi kormányzó tanácsnak lényeg benyújtotta lemondását, de nem fogadták el. A lemondás okát találgatják, de biztosat nem lehet tudni. Sokan a besszarábiai helyzettel, mások az ország rossz gazdasági viszonyaival hozzák összefüggésbe Maniu lemondását.

Magyar bányászok sorsa Kanadában. A „Kanadai Magyar Ujság” írja, hogy egyik szerkesztője hosszabb tanulmányutat tett a bányavidéken, hogy tapasztalatokat szerezzen a magyar bányamunkások sorsáról. A magyar bányamunkások nagyon rossz helyzetben vannak. Áldatlan sorsukat súlyosítja az, hogy az orosz bányászok más, idegen nemzetiségű bányászokkal összefogva, hónapok óta valóságos hajszát indítottak magyar bányásztestvéreink ellen, attól való félelmükben, hogy a szorgalmasabb és hozzáértőbb magyar munkásság elveszi az orruk elől a kereseti lehetőségeket.

Vasuti szerencsétlenség a Torda abrudbányai vasúti vonalon. A Torda és Abrudbánya között közlekedő keskenyvágányú vonalon egyik személyvonatra hatalmas szikla zuhant. A szikla a mozdonyra esett és azt súlyosan megrongálta. Emberéletben szerencsére nem esett kár.

Forgalomba kerültek az új fémpénzek. Az új, 5 és 20 lejes fémpénzek a napokban forgalomba kerültek. Az új pénzekkel sok hiszékeny embert megcsaltak lelkiismeretlen csalók. A Bánságban például Spielmann és Mészáros nevű szélhámosok a 20 lejeseket arany pénz gyanánt 900 lejért árulták. Rékás, Delta, Komlós és Szentmiklós községekben háromszáz darab 20 lejeset helyeztek el 900 lejes árban.

Ujabb merénylet egy vonat ellen. A Bukarest—konstancai vonalon fekvő Sarulesti állomás közelében a vasúti pályán három, földbeásott dinamitpatront találtak. A dinamitpatronokon egy vonat át is haladt, de szerencsére a patronok nem robbantak fel.

A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. megbízásából. Dr. Paál Árpád kamarai képviselő egy tájékoztató ismertető állított össze az 1929. évi közigazgatási törvényről. Ez a füzet magában foglalja a legfontosabb törvényszakaszokat és a végrehajtási és a választási utasítások főbb rendelkezéseit. A füzet a törvények és rendeletek óriási anyagában könnyű áttekinthetést ad. Főleg azoknak a rendelkezéseket ismeretli, amelyek a nagyközönségnek érdeklők. A közönségnek igen nagy érdeke, hogy a nagy törvényhalmazból kiemelten lássanak azokat a rendelkezéseket, amelyek egyrészt azt körvonalazzák, hogy a közigazgatás révén milyen ügyekben, milyen hatóságokkal lesz okvetlen érintkezés és másfelől, hogy a közigazgatási törvény a közönségre milyen tennivalókat és eljárás módokat ír elő. Ez a füzet mindenki részére nélkülözhetetlen. Ára 20.— Lei. Megrendelhető a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nál, Str. Baron L. Pop, Brassai-utca 5 sz.

Kétmillió lejes jutalom a morrenii tűz elfojtójának. A morrenii petróleum-forrás még most is ég. Az összes, eddigi oltási kísérletek balul ütöttek ki. A forrás tulajdonosa, a Roman Amerika társaság, kétmillió lejes jutalmat tűzött ki annak, aki a tüzet eloltja.

Villamos szerelési vállalat

Készít, javít mindenféle villamos berendezéseket, dynamót, motort, vasalót, rezstót, telefont, rádiót.

Cluj-Kolozsvár, Kernis-utca 8. (Cv)

akkumulátorok azonnali töltés

Kérdés a falu kulturális vezetőihez. Könyvsorozataink összeállításánál nagy nehézséget okoz az a körülmény, hogy legjobb íróink nagy részének műveiből a szerzői jog kötöttségei miatt nem válogathatunk kedvünk szerint. Ezek közé tartozik Jókai is. Most reményünk van rá, hogy Jókainak néhány novelláját vagy valamelyik kisebb regényét kiadásra megkaphatjuk. Helyénvalónak látjuk megkérdezni az erdélyi magyar falusi nép kulturális vezetőit is: Jókainak melyik novellát vagy kisebb regényét kellene egy kiadványunkba leghamarább besorozni s így népünk kezébe juttatni? Ugyancsak ezt a kérdést tesszük föl Vas Gereben műveire nézve. A szóbanforgó írók műveiről persze nekünk is megvan a véleményünk, de a gyakorlati téren működő kulturális vezetők véleményét is örömmel hallgatnók meg a fenti kérdésre nézve.

Uj könyv. Megjelent dr. Ravasz László református püspöktől *Haza felé* című nők részére kiadott imádságos könyv. Indiai vékony papíron, igen tetszetős kiállításban darabonként 200 lei. Kapható az Ifjú Erdély kiadóhivatalában, Kolozsvárt, Ref. Theologia.

Felhívás. „A csikszenttamási tüzkárosultakat segélyező vármegyei bizottság felkéri mindazokat, kiknél a tüzkárosultak javára gyűjtött pénz, vagy adomány van, hogy sziveskedjenek azokat a Transsylvania Bank Rt. Csikszeredai fiókjához a jelzett célra befizetni s annak megtörténtét a bizottság elnökének dr. Györgypál Domokos ny. főispánnak (Csikszereda) tudomására juttatni.“

Egy székelyfalu jalkiállítása.

Az egész magyar közvélemény régóta jajjal van tele Csikszenttamás miatt. Pedig van még egy ősi székely falu, amelyet szintén keményen látogatott meg a sors. De ez azért nem volt oly szembetűnő, mert a nagy veszedelem sorozatos csapásokból alakult ki. Az udvarhelymegyei *Atyháról* van szó, amelyet néhány év óta sűrűn látogatnak súlyos elemi csapások, olyannyira, hogy a kár összege meghaladja a szenttamási tűzvész által okozott vagyonpusztulást. Alig pár évvel ezelőtt *légegett a falu egyharmada*, mely alkalmal az akkor még új, emeletes községháza is a jegyzői lakással együtt a tűz martalékává lett. Az elpusztult falurész még ma sincs teljesen felépítve. Mintha ez a tűz, csak valami lappangó rém lett volna, ismételtelen előbujt rejtekéből, hogy tüzesovait újra megsuhogtassa a község fölött. Ujra kisebb, nagyobb égések következtek. — De a vészharang hangja nemcsak tüzet jelzett. 1927. július 2-án éjjel *szörnyű vihar száguldott át a községen, épületeket rombolva össze s hatalmas erejével ledöntve a templom tornyát.* Ezt a sok csapást egy újabb tűzvész követte nyomon az elmúlt esztendőben, amely éppen a buzatermés belakáritása után hamvasztotta el több gazdának a belsejét. — Időközben *jégverés* is súlyos kárt okozott a községnek.

A mindig lelkesedő szörnyeteg, a tűz, az idén is megkövetelte szörnyű adóját. A tanítói lakás pusztulása után, — amely földesuszamlás következtében összeomlott — *a közeli napokban a három tantermes iskolai épület ismeretlen okból kigyullt és pár óra leforgása alatt fölszerelésével együtt megsemmisült.* A még

mindig füstölgő romokat szomoruan állja körül a kulturahajlék nélkül maradt 185 székely iskolás gyermek. Siralmas látvány ez nagyon. Annál siralmasabb, hogy ez az érdekes, drága nép segítség nélkül — még pedig az erdélyi magyar társadalom hathatós segítsége nélkül — nem is gondolhat új épület emelésére. Eltekintve attól, hogy az általános gazdasági nyomor mellett különleges megélhetési forrásainak elzáródása is hozzájárul a nyomorhoz. Ez a nép ugyanis a megye legmagasabb pontján 800 m. magasságban lakik s főjövedelme a parajdi só szállítása volt. Ettől a keresettől a közelmúltban elesett, mert ma már — felsőbb intézkedésre — vasuton szállítják a sót. Másik jövedelmi forrása a szénégetés és fuvarozás szintén megszűnt.

Ebből a sokszorosán sujtott, szomorú községből segítségért jajong a székely sors. Talán ez a falu az, ahol leginkább kiütözik a magyar nép nyomor. Itt kell a segítség! Mert ha kellett a sors-sujtotta csiki székely községnek, kell ennek a népnek is, *hogy fellállithassa porbaomlott iskoláját.* A magyar társadalom segítsége nélkül *Atyha nem fog iskolához jutni.* Hozzátok fordulunk, Magyar Testvéreink! A mi ügyünkben mutassátok meg, hogy van lelkes testvéri együttérzés, megértés és szeretet, amely nem merült ki az eddigi hasonló segélyezésekkel, hanem újra fellángol, látva a szükségnek és nyomoruságnak ezen kiáltó példáját. Hisszük, hogy ez a lap számunkra is megnyitja hasábjait, támogatja ügyünket s szintén beállít nekünk is egy ideiglenes rovatot a laphoz érkező adományok nyugtázására.

Földes Zoltán

Szabó Dénes

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Termeljünk veteménymagvakat!

Budapesten, a Kossuth Lajos-utcában van egy szép bolt, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének magkereskedése. Ha a boltban tán nem is fordul meg sok ember az olvasók közül, annál többen látták ennek a magárjegyzékét, vagy vetették ennek a magjait. Ennek a szövetkezetnek a magvai a háboru előtt felvették a versenyt a Mautner-magvakal, sőt a magam tapasztalása szerint le is győzték azt megbízhatóságban és minőségben. Ez a volt szövetkezeti bolt, amelynek tagjai szövetkezetek takarmány-, konyhakerti- és virágmagvak termelésére és ezek értékesítésére.

Megjelentek a romániai magkereskedők idei árjegyzékei, ahol olvashatjuk: „magvaink mind eredeti Németországból hozatott magvak”... vagy „magvaink mind a híres erfurti tenyészetből valók”.

Nem elég, hogy a szegény magyart még az ág is húzza, még vámot is fizessen azért, ha retket akar enni! Nó, ez már igazán élehetlenség! Allásukból kidobottak, nyugdíj nélküli nyugdíjasok, nélkülöző, szűkölködő, gyermekek, tengődő férfiak ezrei vannak közöttünk és mi a negyedik országból hozatunk drága magvakat fizetünk vámot és egy sereg szállítási költséget, hogy az idegeneket tápláljuk.

Abban a törekvésünkben, hogy mi magyarok egy zárt termelési és fogyasztási rendszert alkossunk, első lépés az erdélyi gazdák magtermelő, magtermesztő és magértékesítő szövetkezetének a megszervezése.

Kérem a szerkesztőséget, hogy válassza ki és bizza meg a megszervezéssel és vezetéssel azt a tanult kertészgazdát, akit e fáradságos, de szép munkára a legalkalmasabbnak tart, mert az egész ügy egy ügyes, lelkes szakemberen fordul meg.

Neki lesz a feladata, hogy a jelentkező termelők között felossza a munkát, hogy ki mit termeljen. Ő adja meg az irányítást, pld.: nem elég kiültetni a murkot a kertbe, hogy na most adjad a magot. Az ilyen magot az ellenegemnek kívánom! Nem. Kell neki és a leg-

több magnövénynek is kell, úgy félméteres árkot ásni kelet-nyugati irányban és abba porganéjt tenni és ebbe ültetni a munkot. Így öt szörannyi magot hoz s a mag legnagyobb része elsőosztályu, tehát kereskedelmi áru. Viszont ez az eljárás befejezése, a magnemesítésnek. Az egyes növények beporzására, tenyésztésére ő adja meg az utasítást. A kiadott utasítások elvégzését is ő ellenőrzi. A termelők közös érdeke, hogy mindenki magvának egyformán meg legyen a becsülete. Tudom, hogy az első termelők közül sok ki fog potylyanni, mert nem az előirt módszerrel termel magvat, tehát silányabb fajtát, hoz piacra, de azt is tudom, hogy ki fog alakulni egy termelőtábor, amely felülmulja majd fajnemesítéssel azt a minőséget, amelyből az idén kiindul.

A dolog második része tehát a termelőkön fordul meg. Jószívvel ajánlhatom mind azoknak, akiknek akár bérelt, akár tulajdonukat képező földjük van, jó talajjal s van elegendő trágyájuk, vagy tudnak megfelelő mennyiségűt beszerezni, vállalkozzanak magtermelésre, sőt azok, akiknek ma valahol megélhetésük nincs, jól teszik, ha olyan vidékre költöznek, ahol ilyen kertí földet bérelhetnek. Kicsi területről bámulatos hasznot lehet ki venni. Magfogyasztásra előttiünk áll Erdély, a Regát és a Balkán. Ha pedig Oroszország békes állapotba jut, az határtalan felvevő képességével megszázsorozza a magforgalmat. Hiszen a Mauthner cég csak egy esztendőben 20 millió lej értékű magot árusít.

A tanulni akaróknak, meg mindazoknak, akik Budapestre utaznak, jó lélekkel ajánlom, hogy keressék fel a kertészeti tanintézetet Budán, a Gellért-hegy déli lejtőjén (Ménesi-utca) és nézzék meg. Látnak ott olyanokat, amire azt mondják, hogy esuda! Gazdaember számára az a hely az elragadtatásnak a helye s megmutatója annak, hogy szorgalommal és dással mit lehet teremteni.

Szenes tanár.

Milyen hibákat követnek el gazdáink az őszi buza trágyázásánál?

Erdély legtöbb vidékén gazdáink az őszi buza alá istállótrágyát alkalmazzák. Ennek első, káros következménye az szokott lenni, hogy a talaj elgyomosodik. Az istállótrágya tele van gyommagvakkal, ezek a buza között vigan fejlődhetnek és a buzát elnyomják. Minthogy a gyommagvak érése korábban következik be, mint a gabonáé, magjuk aratás előtt elhull és így érhető meg, hogy szántóföldjeinket nem tudjuk megszabadítani a gyomoktól. A gyommagvak egyrésze csépléskor a gabonába kerül és annak minőségét rontja.

Ezért az istállótrágyát kapások (kukorica, krumpli, répa) alá kell alkalmazni, mivel kapálás alkalmával a gyomokat irtjuk.

Más okból kifolyólag sem tanácsos az istállótrágyát őszi gabona alá adni. Akárhányszor megfigyelhetjük ugyanis, hogy istállótrágyás buzánk tavasszal szép haragos zöld színű, buja fejlődésnek indul — és egyszerre május végén, június elején nem kell más, mint egy hirtelen eső, vagy szél, (vagy talán még az sem) — és gabonánk megdő. A dőlt gabonával aztán együtt jár a rozsd, a késői, kényszer érés, szorult szem. Így tehát sem a mennyiség, sem a minőség nem lesz kielégítő.

Magyarázata ennek az, hogy az istállótrágyával tulsok nitrogént és tulkevés foszforsavat vittünk a talajba. A nitrogén ugyanis sok levél és buja szár fejlesztésére serkenti a gabonát, de a növényi sejtek szövete laza, törékeny marad. Az ilyen gabona természetesen megdő.

A késői érés előidézésében is része lehet az istállótrágyának.

Magyarázata ennek az, hogy az istállótrágyával tulsok nitrogént — és tulkevés foszforsavat viszünk a talajba. A nitrogén ugyanis sok levelet, szalmát csinál, de a sejtek szövete laza lesz, a szár gyenge, megdőlésre hajlamos. Ugyancsak a késői érés az istállótrágyának nagy nitrogén tartalmára vezetendő vissza.

Ennek a bajnak elejét vehetjük, ha az istállótrágyát, a kapások alá adjuk. Ezek a bő nitrogén adagot jól elbirják és minden hátrány nélkül értékesítik. A gabona nemüeken pedig úgy segítünk, hogy ezeknek a leglényegesebb tápanyagjukat a foszforsavat, szuperfoszfát alakjában adjuk. Ez által nemcsak szalmát fogunk kapni, hanem lényegesen nagyobb szemtermést, és a megdőlésnek is elejét vesszük, mivel a foszforsav tudvalevőleg erősíti a sejtek szerkezetét, és ami igen lényeges, sietteti sokszor egy héttel is az érést. Ez által nem csak nagyobb mennyiséget, hanem sokkal jobb minőséget is nyerünk a termésben.

Rendes körülmények között a szuperfoszfátot összel adjuk a buzához, 150 kilogrammot számítva kat. holdanként. A műtrágya kiszorása a vetéssel egyidőben történik.

Ha azonban az őszi gabonának szuperfoszfáttal való trágyázását valamelyes okból kifolyólag elmulasztottuk volna, a hibá még mindig jóvátehető azáltal, hogy tavasszal szuperfoszfát-felültrágyázást adunk.

Uni Az eljárás ezen esetben az, hogy tavasszal, mihelyst talajunk a fagytól felenged, holdanként 150 kgr-ot szorunk az őszi vetésünkre, mégpedig, ha talajunk száraz a kiszorás után végig kell boronálnunk buzánkat, ha azonban talajunk még nedves volna, vagy a kiszorást közvetlen eső követi, elmaradhat a boronálás.

Fontos volna, hogy oly gazdák, akik buzájukat istállótrágyába vetették, kísérlet képen a bevetett terület felét szuperfoszfáttal felültrágyazzák. Így meggyőződést szerezhetnek majd arról, hogy a felültrágyázott gabona még akkor is, ha istállótrágyába lett vetve nem fog megdőlni, korábban érik, többet és jobbat ad.

Ajánlatos volna, hogy ezt az olesó és jövedelmező kísérletet minél több gazda végezze el.

(H. K.)

**Beszélhetnek ellenséges ügynökök,
mit akarnak!**

**A „Minerva Biztosító“ csak megmarad egyedüli
kisebbségi magyarnak.**

Rosszul telettek az őszi vetések! Telünk nem volt tulságosan hideg, azonban a vetésekre nézve mégsem volt megfelelő, mert nagyon száraz volt. A vetések egész télen át hótakaró nélkül telettek. A Bánságban, ahol enyhébb az éghajlat, meg lehetőségen telettek az ősziek, Erdélyben azonban sokat szenvedtek a száraz fagyoktól. Egyes helyeken arról panaszkodnak, gazdáink, hogy a későn vetett őszi gabonák teljesen kivesztek. Meleg, esős időjárás kellene, hogy a vetések kiheverjék a tél okozta bajokat.

Mit lehetett látni a budapesti kiállításon? Lapunk múlt számában megemlékeztünk a budapesti, mezőgazdasági kiállítás nagy sikeréről. A kiállítás érdekességei közül kiemeljük a következőket: Volt a kiállításon egy 500 kilós hizott disznó. Nem csoda, hogy sok bámulója akadt, hiszen ha a nálunk érvényes disznóárakkal számítjuk, ez a disznó 20 ezer lejért. A súlya pedig felért egy közepes tehén súlyával.

A kiállítás másik csodája egy „Kiesi” nevű tehén volt. Ez a tehén naponta 40 liter tejet ad. Mellette egy másik tehén évi 10 ezer liter tejhozammal nem sokkal maradt „Kiesi” megett. Az állatkiállításon gyönyörű teheneken, bikákon, kancákon és méneken kívül igavonó ökröket is mutattak be. Ugy látszik, a traktorok nem tudták az igavonó állatokat kiszorítani, sőt Magyarország gazdái ezen a kiállításon arról tettek tanúbizonyságot, hogy az igás állatok nevelését megint kezdik felkarolni.

A halkiállításon bemutattak egy 12 kilós pontyot és sok, érdekes halászati felszerelést.

A baromfikiállításon csodájára jártak a lapunkban régeb-

ben ismertetett Khaki-Cambel-rab tojást is tojnak. Sok nézője rucáknak. Ezek évente 300 da-akadt a kiállításon egy 6 ezer lejes libának.

Magyarország gazdái megmutatták a kiállításon, hogy ahol komolyan dolgoznak, ott az eredmény nem marad el!

PIAC

Miért olesó a tojás?

Utóbbi időben a piacon azt lehetett tapasztalni, hogy a tojás ára állandóan esik. A hónap elején még 3 lejt adtak a tojás darabjért, most alig fizetnek a tojásért 75 banit. A tojás árának zuhanását az okozta, hogy a külföldi piacokon teljesen kizárták a Romániából származó tojást. A külföldi kereskedők azzal indokolják eljárásukat, hogy a Romániából származó tojás minőségileg nem felel meg a nemzetközileg előírt szabványoknak.

Röviden ezt úgy fejezhetjük ki, hogy *külföldön nem bíznak a romániai tojáskereskedőkben.*

Nagyon szomorú dolog, hogy néhány lelkiismeretlen, különösen regáli kereskedő spekulációja miatt a külföld bizalma elfordult Romániától. A legszomorubb pedig az, hogy a kereskedők eljárásának a gazdák, de különösen a kis gazdák adták meg az árát. Eddig el tudták adni a tojást darabonként 3 lejtért, ha így esik tovább a tojás ára, 5—6 darab tojásért fognak 3 lejt kapni!

Az országnak is mérhetetlen kára származik a tojáskivitel megszűnéséből. Eddig évente több százmillió lej értékű tojást szállítottak Romániából külföldre. — Ebből a nagy summából nemcsak a földmivelő nép részesült, hanem az állam is megkapta a maga részét adók és kiviteli illetékek formájában. Nem is szá-

mitva annak a nagy jelét, hogy külföldi pénz áraz az országba.

Ez az eset példája annak, hogy néhány lelkiismeretlen, reskedő hogyan ronthatja a föld előtt az országnak amugyenge hitelét és hogyan százmilliókra menő kárt az ország földmivelő népének.

Hír szerint a külföldi magtásának hatása alatt a földművelési miniszter elhatározta, hogy szabályzatot dolgoztat, hogy a kivitelre szánt tojásvaló kereskedelmet állami ellenőrzés alá helyezhesse.

Piaci árak Dicsőszentmártonon

Gabonaárak.

Buza 70—80, kukorica 35, zab 22—25, árpa 40 lej literes vékánként. Fehér kenyér 11, barna kenyér 9 lej kilonként.

Állatarak.

Jármosökör páronként 26 ezer, jó fejős tehén darabonként 10—12 ezer, szopó-bor darabonként 1—3 ezer, juh 40 bárány 200—350 lej darabonként.

Tartani való 3—6 hónap süldő 1 ezer 800—3 ezer, 6—hónapos 3 ezer—5 ezer 600. Hizott süldő 28—39, hizott sertés 32—34 lej elősúlyban kilonként.

Olvasztani való szalona 70 zsir 85—90, sózott szalona 90—100 lej kilonként.

Sovány liba 180, kövér liba 250—300, tyuk 40—100, sovány ruca 70, kövér ruca 130, pulyka 250—300 lej darabonként.

A piacon általában teljes üzletelenség van. A nagy pénzhiány miatt vásárlás alig történik. A gazdák semmit sem tudnak adni s az iparos és kereskedő napi kiadásait sem tudja megfizetni.

Vásároljátok a Földhitelintézet 500 lejes részvényeit!

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Ne ölj!

Isten örökkévaló Paracsolata a nagy tilalom: Ne ölj. Elöttem egy táblázat, melyben egy régi, tizenhatodik századbeli igehirdető rendszerbe foglalta azon kötelességeket, melyek e szent parancsolatból következnek az ember számára. E parancsolat tiltja — úgy mond — saját, vagy felebarátunk életének bántását. E parancsolat ellen vét mindenki, aki elhagyja ember-társát, nem segíti ereje szerint, elhanyagolja azon kötelességeket, melyek az élet tökéletesebbé tétele érdekében szükségesek. Külsőleg vét e parancsolat ellen mindenki, aki erőszak, gyilkosság, orvtfamadás, bármily bántalom által ember-társa ellen tör, belsőleg vét e parancsolat ellen az, aki átengedi szívét a harag, irigység, gyűlölet kísértésének. E parancsolatban Isten azt rendeli, hogy ellenkezőleg minden odaadással igyekezzünk saját embertársaink életének megőrzésére és tökéletesebbé tételére, e parancsolat által Isten azt kívánja, hogy nem csak cselekedetekkel, de még gondolatokkal se bántunk senkit, soha sem próbáljuk senkivel szemben sem áttörni az igazság, a méltányosság, a békességrekészség határait. Igyekezzünk még a kapott bántalmakot is bosszuvágy nélkül, szelidség, álhatatosság, béketűrés által úgy elhordozni, hogy végül is a mi jó akaratumk, emberséges indulatumk, irgalmasságunk, barátságosságunk egyre teljesebben az igaz élet útjára hódítsa a tévelygőket is. Kétségtelen, hogy e magyarázat annak a lelkéből fakadt, aki hegyi beszédében így intette követőit: „Mert ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, micsoda jutalmát veszitek? Avagy a vámszedők is nem ugyanazt cselekszik-e.“ (Máté V. 46.) Kétségtelen, hogy ez írásmagyarázó helyesen értette meg, hogy Krisztus tanítványai e világban bitorozói kell hogy legyenek az apostoli intelemnek: „A ti szelidlelkűségeitek ismert legyen minden ember előtt.“ (Filipb. IV. 5.) E férfiú követője volt az apostoli tanácsnak: „Kövessétek mindenki irányában a békességet“, hallgatott a Krisztusi utmutatásra: „Senkinek gonoszért gonosszal ne fizessetek.“ Megihlette lelkét a felséges Krisztusi szó: „Áldjátok azokat, akik ker-

getnek titeket; áldjátok és ne átkozzátok.“ Ez a férfiú attól tanulta ez isteni parancsolat magyarázatát, aki így tanított: „Hallottátok, hogy megmondattok a régieknek: Ne ölj, mert a ki öl, méltó az ítéletre. Én pedig azt mondom néktek, hogy mindaz, aki haragszik az ő atyafiára ok nélkül, méltó az ítéletre“.

De hát Istenem nem tudjuk-e mi ezeket a parancsolatokat? Kétezer esztendő óta prédikálják minden templomban, tanítják minden iskolában, magyarázzák bölcs elmék, hirdetik jeles szónokok. És mégis mi az eredmény? Gyűlölet, harag, visszavonás a lelkekben, véres háborúk a népek között. Mig csendesül el a harc, új háborúk magvetését hintik el. Mit mutat ez? Azt, hogy tudni a parancsolatokat és betölteni a parancsolatokat, az két egészen különböző dolog. Nem elég tudni, látni, szeretni a parancsolatokat, hanem a parancsolatok betöltéséhez erő kell. Olyan erő, amely kiemeli az embert a bűn halálos karjaiból, urává teszi az embert önmagának, hogy így tudjon szólni: Megfékezem a testemet és szolgálva teszem. Ezt az erőt pedig az ember, a bűnös ember önmagától nem, hanem csak a tökéletes szentség, jóság és igazság mennyei forrásából meritheti. Ezért igazolja sokszoros bizonyosságtétellel a történelem, hogy a vallás nélküli morál, az valami nagyon hasonlatos dolog a fából való vaskarikához. A nagyon művelt, de vallástalan századok, mindig a legerkölcstelenebb korszakok voltak. Sohasem azért, mert nem ismerték a parancsolatokat, hanem mindig csak azért, mert nem tudták megtartani a parancsolatokat. Egészen más dolog a vízzel és egészen más dolog a tüzzel és szentlélekkel való megkereszteltetés. Ime itt van a mi korunk alapvető, döntő kérdése. Nekünk nem tanításokra van, vagy nemesak tanításokra van szükségünk, hanem erőre. Megtisztító, megújító, megváltó erőre? Honnan vegyük ezt az erőt? E kérdésre más felelet ma nincs, csak az, amit Jézusra mutatva Keresztelő János adott: „Ime az Istennek báránya, ki elveszi a világ bűneit.“

Vásároljátok a Földhitelintézet 500 lejes részvényeit!

MULATTATO

Nagyapám udvarán.

Nagyapám udvarán hét akácfa görnyed,
Komor tanui a rég-letűnt időknek.
Ha közel az alkony össze-összesúgnak,
Titkos némaságát siratják a multnak...

A szép napokat, mik akkor tájba' voltak,
Balzsamos illatát a magyar daloknak,
Azt a régi kedvet, boldog ifjúságot,
Mit az idő keze örök-sírba ázott.

Ma is látom még az akácok tövében,
Nagyapámat ülni fehér karosszékekben.
Szóftlan arccal, fájón néz a messzeségbe
...Egyedül, egyedül a nagy öregségbe'...

— Három fia volt az édes nagyapámnak,
Behívták, elvitték őket a hazának.
Nem is jöttek vissza, nyugosznak örökkön,
Valahol ott kint a nagy orosz mezőkön...

Beljebb vonult a seb, örökös a bánat,
Mindég emlegeti, várja azt a hármat.
Erőtlen szemébe könnyek szivárognak
S az akác ágai búsan hajladoznak.

Édes anyám volt még éltető reménye,
Oh, de nemsokára Ő is sirba-tére.
Nem maradt más, csak az akácok virága,
Az ő fehér haja, közelgő halála.

Szilágycseh. Varga Károly.

Történetek.

1. Az apa arcképe.

Több századdal ezelőtt egy kereskedő halt meg egy nagy olasz városban, aki igen nagy vagyont hagyott maga után. Tudták róla, hogy volt egy fia, akit még gyerekkorában külföldre küldött, de azt senki sem ismerte.

A gazdag kereskedő halálának híre terjedt és bizonyos idő múlva három ifju érkezett a városba, kiknek mindenike azt állította, hogy ő a kereskedő fia és annak törvényes örököse. Végül a törvényszékre került a dolog és a bíró elrendelte, hogy a meghaltak arcképét hozzák el titokban lakásából.

— Az örökség — szólt a bíró a háromhoz — azé lesz, aki közületek eltalálja azt a kört, melyet a kép mellén megjelölttem.

Az első célzott és csaknem eltalálta. A második nyilu még közelebb szurta át a körhöz, amely éppen a szív felett volt. Azonban a sor a harmadikra került és az a szeméhez emelte, el kezdett reszketni, elszécsés és megeredt a könnye.

— Neml kiáltá elhajtva kezéből nyilát. Nem engedi a szívem, hogy atyám képére vesszen el inkább ezerszer az egész örökség.

— Nemes ifju! — szólt hozzá a bíró — vagy az igazi fia és örököse a meghaltak ketten, akik oly biztos kézzel céloztak, csak való csalók, mert egy igazi gyerek még festményen sem löheti át apjának a szívét olyan kegyetlenséggel.

2. Az arany tárca.

Egy ezredes a délutáni gyakorlatozás után néhány tisztjét meghívta uzsonnára. Közben csekedve mutogatta arany dohánytárcáját, amelyet közelebről vásárolt. Kevés idő múlva akart gyujtani, de csodálkozására nem találta arany tárcáját a zsebében.

— Uraim! — szólt az ezredes — kérem, veskedjenek megnézni, hogy nem került-e lenül valamelyiküknek a zsebébe.

Valamennyien egyszerre felállottak és kiditották zsebeiket anélkül azonban, hogy a tárcát előkerült volna. Csak egy hadnagy, akin zavarodottság látszott, maradt ülve a székhelyén, hogy zsebeit kifordította volna, szólt:

— Becsület szavamat adom, hogy nálam a tárca s ez azt hiszem, elég.

A tiszték fejüket csóválva vonultak vissza meg volt győződve mindenik, hogy a hadnagy tette el a tárcát.

Másnap reggel az ezredes magához hívta a hadnagyot, akit e szavakkal fogadott:

— A tárca megkerült, a ruhám belső zsebszuszott. Most már mond meg nekem is az miért vonakodtál kifordítani a zsebedet mint a többi tiszték tették?

— Ezredes ur — felelé a hadnagy — olyan dolog, amit nem hozhatok másnak az ezredes urnak, tudomására. Minthogy nagyon szegény körülmények között élnek, tésemnek felét nekik adom és így az, ami marad, nem elég arra, hogy rendesen éljenek. Midőn az ezredes ur a tegnapi meghívására

intetett, már a zsebemben volt a vacsora. Előszelheti, ezredes ur, azt a kellemetlen helyzetet, amelybe kerültem volna, ha a zsebeimet kiordítom és abból egy darabocskát kolbász és egy darab fekete kenyér kiesik.

— Derék gyerek vagy fiam, — szolt megintva az ezredes. — Hogy könnyebben segít-

hesd ezután a szüleidet, mostantól kezdve minden nap nálam étkezel.

Aznap este a vacsoránál, melyre ezredes tisztjeit újra meghívta az ezredes, tisztelete és megbecsülése jeléül a hadnagynak ajándékozta az arany tárcát.

Balogh Ignác.

Próságok * Adomák

Varázs-sugarak. Hildebrandt néni természettudós érdekes kísérleteket végzett arra nézve, hogy a különböző sugarak mi módon befolyásolják a növények fejlődését. Kísérleteinek eredményeit most közölte. Ezekből a legérdekesebb, hogy bizonyos sugarak behatásának alatt magvak rendkívül hamar előződiknek indulnak. Az ilyen magvakból nevelt növények félnyi idő alatt érlelnek magvata, mint azok, amelyek nem szelültek kezelésben. Sőt tereseik nagyobbak, mint a természetes uton nevelt növények termései. A felfedezésnek nagy gyakorlati jelentősége van a növénytermelésben.

Angol király hat parancsolata.

György angol király dolgozó hájának falán egy tábla van. A táblára az angol király vezérelve hat parancsolat van felírva:

1. Taníts meg az összes szavak iránti engedelmességre.

2. Taníts meg az érzellem és intelligencia közötti különbségre, és az egyiket bámulhassam, a másikat megvethessen.

3. Add meg nekem, hogy alacsony hitelt ne halljak és ne beszéljek.

4. Ha szenvednem kell, hadd szenvedjek nemes vad módjára, csendben és magányban.

5. Taníts meg arra, hogyan győzni, vagy ha nem lehet

győződni, hogyan kell a vereséget elviselni.

6. Taníts meg arra, hogy ne sóvárogjak elérhetetlen dolgok után s ne siránkozzam a megváltoztathatatlan felett.

Csokonai és Bessenyei találkozására.

Csokonai Vitéz Mihály költő egy alkalommal Biharban lévén, elhatározta, hogy meglátogatja Bessenyei György költőt. Minthogy szükiben volt a pénznek, gyalog indult utnak, bár az agg költő jó messze lakott. Már fél napja rótt az országutat, midőn azon kezdett aggódni, hátha eltévesztette az utat. Egy élő lélekkel nem találkozott utjában, akitől kérdezősködhetett volna.

Végre felbukkant egy subás öreg ember. „Nos, végre akadt valaki, akitől kérdezősködhetem“, gondolta magában Csokonai. És rákiáltott az atyafira, még pedig versben:

— Hallja-e kend, bácsi, mesze van-e Pusztakovácsi?

A bundás ember erre így válaszolt:

— Menjen az ur szaporán, még ma eléri talán.

Csokonai elálmélkodott a veselő öregben, de csakhamar kitalálta, hogy ki lehet a bundás atyafi.

— Bessenyei! — kiáltotta örvendezve és lekapta kalapját.

— Te, meg öcsém, nem lehetsz más, csak Csokonai Vitéz Mihály! — és megölelte fiatal költőtársát.

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej.

N. N. Színerváralja. A fecske bizony el-elkapja a repülő méhek, de alig hisszük, hogy a fecske-fészkek leverésével segíteni lehetne a bajon. Mindenesetre akadályozza meg idén, hogy a fecskék a méhes közelébe rakjanak fészket. Kimélje azonban a fecskéket, mert leghasznosabb madaraink közé tartoznak.

Ismeretlen emberektől, ismeretlen orvosságot ne vásároljon. Forduljon bajával orvoshoz, mert fogbetegségekből könnyen kaphat súlyosabb bajt is.

A szőlő oltására vonatkozólag olvassa el a „Magyar Nép“ 1929 évi 13. számában megjelent cikket. Lapunk 13-ik számát, a napokban elküldöttük címére.

Cs. L. és többeknek, Csöb. Kérdéseire csak a Földhitelintézet megalakulása után tudunk választ adni. Ez előreláthatólag a tavasz folyamán meg fog történni.

D. I. Ikafalva. A Magyar Földhitelintézet május elsején nem fogja megkezdeni működését, mert addig legjobb esetben az alakulás fog megtörténni. Kölcson folyósításról tehát nem lehet szó május elsején. Szíveskedjék türelemmel várni a „Magyar Nép“ idejében közölni fog minden tudnivalót.

M. S. Bányon. Körtefa oltógalyakért forduljon közvetlenül valamelyik faiskolához. Közelében Tordán és Enyeden is vannak megbízható cégek. Azok a fajta tekintetben is adnak felvilágosítást. Különben a „Magyar Nép“ könyvsorozatában megjelent „Tanácsadó gyümölcstermelők számára“ című könyvben minden kérdésére felvilágosítást kaphat.

Sz. S. Kis fiának a fülcimpa alatti mirigynek őszi időre való megnagyobbodása és időnkénti „kitüzesedése” valószínűleg vagy egy specifikus betegségnek rész-tünete, vagy esetleg a nedves lakás eredménye. Ha a lakás egészséges, alapincézett, úgy ez utóbbi nem jöhet szóba. Gyógyszere a jó. — A giliszta szereket orvos rendelte. Tudni kell, hogy a különböző bélféregnek különböző hajtószereket van. A giliszta, illetve bélféreg jelenléte vagy szabad szemmel a bélsárban látható, vagy nagyító (mikroszkopium) alatt a petékből állapítható meg. Azok a gyógyszerek, melyeket olcsó áron (néhány leiert) a gyógyszerárban árulnak, mint féreg-hajtó szereket, — jóformán teljesen értéktelenek, mivel a hajtó (féregűző) anyagot oly kicsiny adagban foglalják magukban, hogy a féreg (pl. orsóféreg: ascaris, melyből igen sok lehet a bélesatornában) — időnként anélkül is több-kevesebb számban magától eltávoznék. Jó és hatékony féregűző szert a gyógyszerész csak orvos rendelésére adhat ki. — A Dr. Péter-féle theát beszerezheti, melléje használati utasítás van adva. — Aranyér ellen az *Anorrhál* kupok jól beváltak. Könnyen beszerezheti a gyógytárban. — Szívidegességére ha mégegyszer ír, visszatérek. Most nem áll több hely rendelkezésemre.

Dr. G. E.

É. S. Teke. Szíveskedjék a „Magyar Nép” 4–5 utolsó számát elolvasni. E számokban a Földhitelintézetre vonatkozólag kimerítő felvilágosításokat talál. Ma keresett cikkek a hársfavirág, a bodzavirág, a fehér mályva levele, a pikkantólevél, a menta, cintória, beléndek, nadragulya, a tavaszi hérics, valamint az őszi kikirics magja, amelyet rétkaszálás idején kell gyűjteni. A termesztett gyógynövények közül ma különösen az orvosi fénik keresett cikk külföldre való szállítás céljára. Minden gyógynövények termesztése, gyűjtése és szárítása mindenkinek jogában áll, csak a földtulajdonos bejegyzése kell hozzá. P. B.

A. I. Csanálos. Mielőtt hozzáfogná a gyógynövénytermeléshez, előbb szerezze be az Erdélyi

Gazdasági Egyletnél. (Cluj-Kolozsvár, Str. Andrei Muresan-Attila-u. 10.) a következő két füzetet: 1. Rövid útmutatás a vadon termő gyógynövények értékesítésére. 2. A gyógynövénytermelés rövid foglalatja. Ezekben megtalálja a tudnivalókat.

Özv. M. M-né, Zsibó. Pukkantómagot a gyógynövénykiserleti állomáson kaphat. Cluj-Kolozsvár (Academia Agricolá). Kilóját 20 L-val számítják. A pikkantó (Datura Stramonium) egyévi növény, azért azt csakis magról lehet szaporítani. P. B.

Cs. T. g-mérnök, Románboksán. Köszönjük szíves soraikat. Eszméje életrevaló és amint látjuk, célszerűen is valósítható meg. Azt ajánljuk, forduljon közvetlenül a diészszentmártoni mézszitregén gyárhoz. Hivatkozzék lapunkra és Szász szerkesztőre.

H. D. Homoródszentpál. A szudáni fűmagot bajos a löherével egyszerre elvetni, mert a löherét korán távasszal kell elvetni, míg a szudáni fű vetésének az ideje kukoricáéval esik össze. A korábbi vetés nem ajánlatos, mert a szudáni fű nem szereti a hideget. A szudáni fű a muhar, köles és csalamádé pótlására való takarmánynövény, amelynek igénye hasouló és kivált a vetésének az ideje is ezen takarmánynövények vetési idejébe esik. P. B.

Szerkesztői üzenetek

V. J. Obéba, D. I. Dezsánfalva, U. I. Lázárfalva, M. I. Felsőesernáton, P. J. Áldófalva, P. A. Csikzsögöd, K. K. Csikbánfalva, N. J. Erzsébetbánya, Sz. P. Olt-hévíz, K. K. D. Nyárádmagyaros, K. J. Somkerék, P. J. Tihó, M. D. Érmindszent, II. J. Inaktelke, B. J. Nagyborosnyó, Cs. I. Gelence, T. J. Makfalva, V. I. Torockó-szentgyörgy, B. A. Dobrácsapáti, K. S. Marosvásárhely, M. J. Várkudu, K. G. Mezőszentmárton, M. J. Tusnád, Ifj. S. D. Geges, Id. S. I. Seprőd, Id. B. V. Mezőpetri, Seh. F. Csalános, A. D. Homoródszentpéter.

B. I. Gyergyószentmiklós. A levelezőlapon beküldött versét megkaptuk és abban egyetértünk

Önnel, hogy minden mag-össze kell fognia. Sajnosban, ezt nem mindenki és ezért fordul elő val-alkalmával, hogy akadnak magyarok, akik nem saját nem saját érdekeiket nézik.

Itt felsoroltak az új tőkért lelkes és őnzellen tásukért fogadják mély tünket, hálaunkat és köszönet. Bizalommal kérjük juk további eredményes tásukat.

Gy. J. Holtmaros. A gatási törvény magyarban megrendelhető nálunk előfizetőinknek 60 lej és költségg.

T. M. Egyéb tanácsot nehatunk, mint azt, hogy fele meg az adó kivétő bizottság rozatát. Lapba annál közölhetjük a tényállást, még a nevét sem akarja közölni.

K. G. Torja. Küldje be a jelige feltüntetésével hozmi azt továbbitjuk. A nevet árulhatjuk el, csak az apró tés feladójának hozzájárulás.

A következő befolyt pénnyugtázzuk:

E. P. és B. Sz. J-né Szszenterzsébet 85—85; K. T. nyes 780 (értésítése szerint velve), B. L. Csomortán 170, A. Barót 170, O. M. és O. F. vászna 170—170, S. A. Mezőnyes, 95, B. I. Szilágypér 170, S. Cs., G. B. I. Kovászna 170, T. J. Bacau 170, K. S. Erdő 260, N. K. Ottomány 170, Zajzon 220 (ebből 50 lej ért), K. J. Apáca 175, B. Z. rasfenes 380 (ebből 330 előrendben 1930. március 1-ig lej regényért), B. S. Mező 170 és 60 lej regényért.

Segítsétek!

A csikszenttamási tük tak részére befolyt pénz tázása: Borsos Ferenc Ref. Nőszövetség adomány rossárpatak 1500, özv. há nemissza Andrásné gróf Polixéna patronusné ad Marossárpatak 500, Az ár tonni közbirtokosság 1000 son 3100 Lej.

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alkérők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Figyelem! Községek, magánok, legelők, vízellátását, mélyzások, súlyosított betonkutatások, itatóválluk, vízvezetékek, szűrőberendezés, építését vállalja és ingyen szaktanácsot nyújt Gábor Aron építészeti irodája Sighisoara-Segesvár, Strada Mihai Viteaz No. 15.

Malom kútú vidéken két részre osztott, kereskedelmi örlés és szárítás megfelelő lakásokkal, egy kerttel örökáron eladó. Könyv érdeklődőknek ajánlatot küldünk, **Saturnus Kereskedelmi Társaság, Sepsiszentgyörgy-Sft. Gheorghe.**

Érdeklődők Németországból importált konyhakerti virág- és gazdasági MAGVAK nagyban és kis mennyiségben kaphatók „ERFURT” címen és Stefan cégnél Cluj-Kolozsvár, Piața Mihai Viteazul (Mihai Viteaz-tér) 38. sz.

35 éves intelligens szolid urinő, háztartás minden ágában teljes jártassággal bír, házvezetőnői munkát keres magános urnál. „Megszólított” jellegre kiadóhivatal továbbítja a leveleket.

Előrangú burgonyavetőgumó, a belga és Krüger gyöngye fajta kezzel válogatva, eladó. Magyarországból importált nemesített vetőmag-utántermése. Gróf Bethlen László Boclean-Bethlen, Sft. Somes.

Szerényigényű, megbízható munkás házaspár keresetlik munkára alkalmazásra. Cím a kiadónál.

Eladó egy fél antikva erdőjog a dési közbirtokossági erdőből. Ára 10.000 lei. Ugyanesak Désen, a somkúti völgyben eladó circa 400 □-öl szántó. Érdeklődők forduljanak Krizsó Kálmánhoz, Cluj-Kolozsvár, Minerva-nyomda.

Eladó 10, 20, 40, 60 és 120 holdas birtokok épületekkel, tejjgazdasággal. Tulajdonos Vertán Arthur Timisoara-Temesvár III. Str. Romulus (Hattyu-utca) 6.

Sürgősen eladó egy kétjárta felülesapó vizimalom. Szathmári Dániel Hodis-Káptalanhódos, p. Vintire, jud. Bihor.

Magyar magtenyésztési R. T. Budapest ajánl MONORI konyhakerti virág- és gazdasági magot, nagyban és kicsinyben Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria v. Deák Ferenc-u. 41.

Üzemenlevő központbanfekvő malomkiépítéséhez szakember társat keresek. Esetleg bérbeadó vagy eladó. Cím a kiadóban.

Egy tejesarnok felszereléssel elcsón eladó. Vári Elek Boclean-Bethlen, jud. Somes.

Hirdetmény. Egy jókarban levő, tízváltozatu harmonium jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet Troita-Szentháromságon (jud. Mures) Pap-Gyula unitarius lelkésznel.

Allást keresek irodaszolgának, nagyobb uri helyre vagy bármilyen irodába. Román nyelvet tökéletesen bírom s négy elemít végeztem. Cím a kiadóban.

Bérbeadó város közelében levő teljesen felszerelt konyha és diszkertészet. Információt nyújt Tőkés Károly borbélyüzlet Targu-Mures-Marosvásárhely, Fő-tér 9 szám.

Csak a szabadalmazott

dobkosár- betétléceinkkel

tud nedves gabonát is utolsó szemig kicsépelni.

A dobkosár léceit nem kell többé élesíteni, v. cserélni. A költséges időpazarlási javításra többé nincs szükség. Kérjen még ma levelezőlapra ismertetőt.

SATURNUS

Keresk. Vállalat

Sfântu-Gheorghe
Sepsiszentgyörgy

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főter) 7.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

Saját tőkék: 141 millió lei

Affiliált intézetek:

Torda-aranyos várm. Tak.-pénztár RT Torda, Alsófehérvárm. Gazdasági Bank és Tak.-pénztár Nagyenyed Udvarhelym. Tak.-pénztár Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúr on, Szászrégenvidéki Tak.-pénztár RT Szászrégen, Szamosújvári Hitelbank RT Szamosújváron és Népbank RT Bánffyudvarodon.

Minden bankügylet legelőnyösebben végez.

Engedélyezett devizahely. Árutraktár a vasút mellett. Betéteket elfogad.

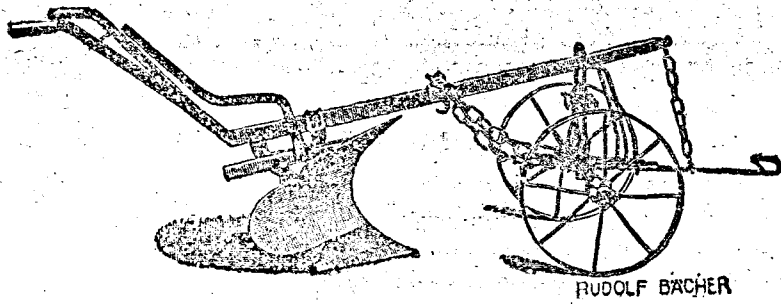
Minden magyar ember emlékszik a jó, békebeli, eredeti

„BRÁZAV SÓSBORSZESZ”-re

A budapesti gyár eredeti receptjei szerint gyártják s kapható:

BOGNAR ÉS SZANTÓ Erdélyi Kereskedelmi Részvénytársaságnál, Kolozsvár.

Bächer-féle váltóeke.

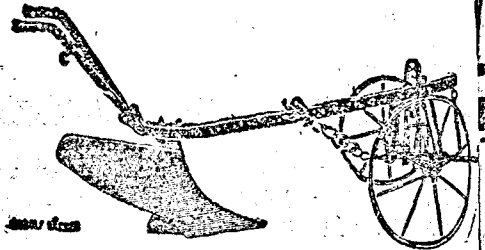
RUDDOLF BÄCHER

Gazdák

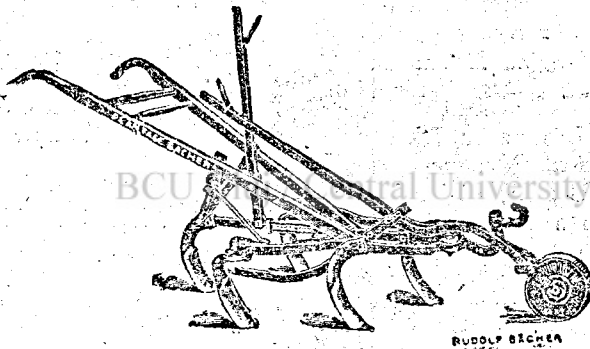
A már régen nélkülözött a „Bächer”-féle váltóekék elővági és elővágó tárcsával megrendelhető bármilyen tételben, kedvező ártétel mellett. Ha 10-es csoportba rendelik, árkedvezményt is adunk.

Bächer-féle kerülőeke

Egy könnyű járásu eke, minden vagyont felér, mert szép és mély barázdát csakis a valódi Bächer kerülőekével érhet el. Kapható minden nagyságban. Gazdaköröknek csoportos rendelésnél, ár és fizetési kedvezményt adunk.

Bächer-féle kapáló

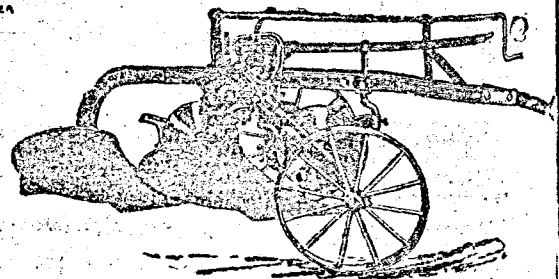

RUDDOLF BÄCHER

Ne dobja ki a pénzét

minden silány gazdasági gépre. Ha a Bächer egytetemes kapálót szeretné beépíteni, képpen átszerelheti. Tehát egy gép vétele 8 gépnek lett tulajdonosa. — Ezen gépet a 2. és 3. soros kukoricavetőgépet célszerűen olcsón beszerezheti.

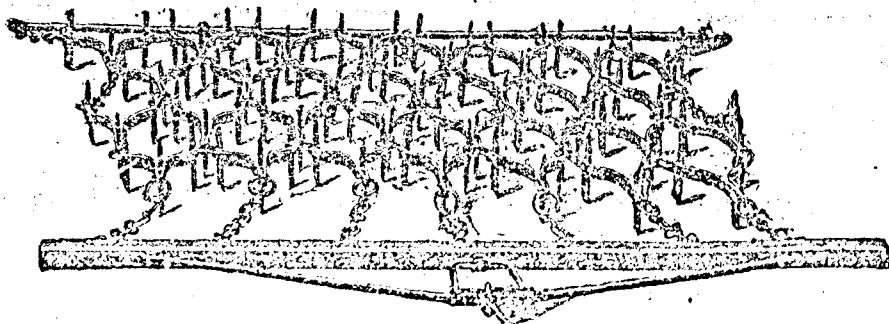
Bächer-féle traktorek

Fordson traktorhoz

az eddigi tapasztalatok szerint legjobban a „Bächer” 2 és 3 vasú egytetemes ekék váltak be. Ugyanezen eke, átszerelhető 1 és 4 kékű ekévé, melynek következtében többféle eke birtokába juthat egy eke vásárlásával.

Bächer rétborona

Öntudatos

csak Bächer gépeket vásároljon, melyek bármilyen formában kaphatók. Raktárról szállítunk. Pracner vetőgépet, valódi Heid trikot, valódi Kalmár roszkát és bármilyen gazdasági felszerelést.

„AGROFERRA” részv. társ. Tg.-Muras-Marosvásárhely Str. Călărășilor

Fiókhely: Medias-Medgyes, Piața Regele Ferdinand No. 28

MARÓSESI S. A. R. pentru industrie chimice București

A tavaszi vetésekhez 16-18%-os foszfor- és nitrogéntartalmu vízben és citratban oldható **Szuperfoszfát-ot ajánl.**
 Őszi vetésekhez fejtrágyának könnyen oldhatóságánál fogva a legalkalmasabb trágya. A nitrogén és káli pótlására használjunk 19-20%-os mésznitrogént, 40-42%-os kálisót.

Érdeklődőknek utbaigazítást, nyomtatványokat készséggel ad a cég:

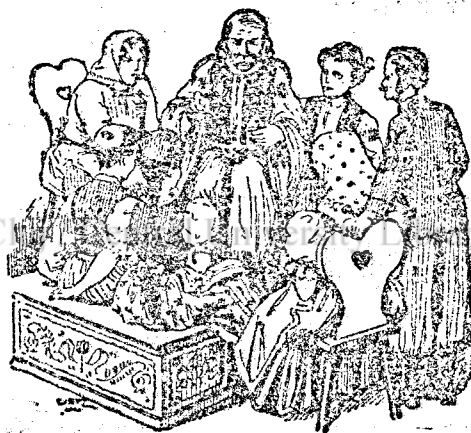
Bucurest I. Calea Victoriei 29 sz. **Brasov-Brassó** II. Str. Gareii Vasut-u. 70 sz. **Cluj-Kolozsvár** Str. Avram J. (Petőfi-u.) 3 sz.
 vagy a „Magyar Nép” kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár Str. Baron L. Pop (Brassai-utca) 5. sz.

Rettegi faiskola és Szőlőoltvány-telep

Díszfák
 Díszcserjék
 Gyümölcsfák
 Árjegyzék ingyen!

Levélcím:
 Gr. Bethlen László
 Beclean-Bethlen, Jud. Somes

Nagyapáról unokára

száll a híre az általánosan bevált tökéletes háziszernek a

DIANA

sósórszeszének,

mely külsőleg, mint bedörzsölés és belsőleg, különösen csepegtetve használható, mint fájdalomcsillapító, felhívító és egészségjavító szer, csodálatos eredményeket hoz.

Használati utasítás minden üvegen kapható mindenütt.

Eredeti csak „DIANA” felirással

Petőli Sándor összes költeményei

az erdélyi irodalmi társaság kiadása ára 100 lei, diszkótesher 150 lei Mezőudvarhely kiadóhivatalunk utján

Magas terméshozamot kapás növényeknél akkor várjunk, ha répa, burgonya, tengeri alá 19-20 százalékos

MÉSZNITROGÉNT

adunk.

Kérjen díjmentes utbaigazítást és nyomtatványokat.

NITROGÉN” Műtrágya és Vegyipar R.-T. Diciosânmartin-Dicsőszentmárton.

Szállítunk ezenkívül: 40-42%-os kálisót és 16-18%-os superphoshat.

Rendelje meg a

Pásztortűz

Irodalmi folyóirat

Előfizetési díj:

Egész évre ... 500 L. Félévre ... 200
Negyed évre 140 L.Kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár,
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5.

Kérjen mutatványszámot!

Eredeti **MÁV.** golyós-
csapágyas, acélrámás, meg-
hosszabbított típusú cséplőgépek,
lokomobilok, traktorok és minden-
fajta gazdasági és malmászati gépek

Kedvező fizetési feltételek!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AUTO-GLOBCluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 35.
Telefon 27. — A M. Á. V. kerületi képviselője.**Dávid-Balzsam**enyhíti a test fájdalmait,
gyógyítja a reumát (csuszt,
köszvény, is'ást), minden
meghűlésből származó láb-
kar, hát, oldalcsont és
izületi fájdalmakat.

Kis üveg 35 L. nagy üveg 50 L.

Megrendelhető postán is
utánvétellel és kapható a**DÁVID Gyógyszerüzem**Tg.-Mures Marosvásárhely
Főtér 38 sz.**„Legjobbuk mégis csak a Szentháromság kaszák és kaszakövek!**

A „Magyar Nép” olvasói közül sokan irtak ilyen értelmű levelet az avasujvárosi kaszatelep igazgatóságának:

Aki kaszál annak legyen!
Akinek nincs az meg vegyen,
Ki tanácsunk megfogadja,
Kaszálással nem lesz gondja!Miért rendeljen minden gazda Szentháromság kaszát?
Mert a legnemesebb acélból készű, a munka vele könnyű, ha pedig Szentháromság kaszakövel megfennjük, a kaszálás sokkal könnyebb.**Minden községben álljanak össze az emberek és rendeljenek Szentháromság kaszát és Szentháromság kaszakövet!**

Ha legalább 10 darabot rendelnek egy darabot ingyen jutalmul küldünk és beküldi a Kaszatelepnek. — Minden darabért jótállást vállalunk és a meg nem szállítottakat azonnal kicseréljük. Szétküldés az egész országba. Utánvétellel megrendelhető:

Árak	65	70	75	80	85	90
darabonként	110	115	120	125	130	135

A Szentháromság kaszakövek ára 10 darabonként 360 lei. Ingyen csomagoltan szállítjuk! Minden községben keresünk egy megbízott embert, aki a rendelést összegyűjti és beküldi a Kaszatelepnek. — Minden darabért jótállást vállalunk és a meg nem szállítottakat azonnal kicseréljük. Szétküldés az egész országba. Utánvétellel megrendelhető:

KASZATELEP Orasul-Nou (Avasujváros)
Județul Satu-Mare Szatmár megye